

J. BUTEIKA

VELYKOS

Kėlės Kristus, mirtis krito — Aleliuja!...

"Aleliuja" — amžinojo pavasario giesmė. Ji skelbia Priskėlimą, nuostabiai džiugų pasaulį, kur niekas nevargsta, nešala, nebadauja, kur visi laimingi, amžinas pavasaris žydi. Kiekvienas augalas ir mažišios žolelytės daigelis atgijęs stiebiasi į saule, į šviesą. Tuo labiau žmogus ieško šilumos, šviesos, gėrio, grožio, tiesos ir darnos. Gražu kai gamta atbunda, kai ji vėl žengia pavasario žaliais laukais į viltingą naują gyvenimą. Ir kas galėtų būti gražesnio, kilnesnio kaip nuoširdžiai pergyventi Velykų rytą — Didįjį Priskėlimą?

Velykos — Kristaus prisikėlimo šventė viena seniausių ir didžiausių Bažnyčios švenčių. Ji siekia apaštalu laikus, nes pirmieji krikščionys ją šventė drauge su žydais, tik teikė kitą reikšmę. Žydai Velykų šventę minėjo išėjimą iš Egipto, aukodami ir valgdami avinėlį bei neraugintą duoną, o krikščionys Velykų šventę skyrė paminėti Kristaus iš numirusiųjų prisikėlimą.

Iš senų senovės laikų Velykų simbolis laikomas kiaušinis, iš kurio, atrodo, negyvo, išsiritą gyvybę, kaip kad, iš negyvo kapo išėjo Kristus.

Velykų švenčių ciklas prasideda Verbų sekmadienį. Tą rytą tėvai prikelia vaikus, aplakdami juos kadugio šakele. Tai turėjo suteikti vaikams sveikatos, grožio ir laimės. Plakdami kalbėdavo: — "Ne aš plaku, verba plaka". Po savaitės viena diena tegul linksmia kiekviename". Kaimo jaunimas (ypač kaimyninių kiemų) skubėdavo ankščiau už kitus atsikelti ir savo draugus išplakti. Dėl to niekas nepykėdavo, nes juk tuo būdu buvo linkima tik gero. Buvo sakoma, kad kai Verbų dieną jaunas jauną muša, tai gražu, o kai senas seną — tai laimingi. Džiuogose ypač buvo mėgiama paplakti vaikus, kad jie sveikų gerai augtų. Bažnyčios įtakoje verbos laikomos prisiminimui palmių, kurias džiūgaujantis minios kloti Kristui po kojų žengiant į Jeruzalę. Žemaičiuose gi, sakydavo, kad kas Verbų sekmadienį nueina bažnyčion be verbos, tam velnias ikišas į ranką savo uodegą palaikyti.

Velykų švenčių papročiai, kaip ir Kalėdų, liaudyje reiškesi įvairiausiais variantais, formomis: jaunimas (ypač mergaitės) supėsi supoklėse; šokta, dainuota, eita per kiemus, žaista, laisytasi vandeniui ir t. t. ir t. t. Kiekvienas "kraštas", kaip: Aukštaičiai, Žemaičiai, Dūkai, Zanavykai ir kt., bei tu pačių bendrų papročių (prietarų ar burtų), turėjo dar nemažiau kitokių, savų. Tik vienais visiems bendras paprotys tikrai su Velykomis susijęs yra margučiai: įvairiai lygiai dažyti ir marginti kiaušiniai. Valgyti ir dovnoti kiaušinius bei jais, žaisti per Velykas paprotys yra paplitę ne tik Lietuvoje, bet po visą Europą (ir kitur pasaulyje), katalikiškuose kraštuose beveik visur.

Apie margučių kilmę sunku ką nors tikro pasakyti. Paprotys valgyti kiaušinius, dažyti juos ir jais keistis yra senas ir ne krikščioniškos kilmės. Mahometiškaime Egipte velykinis kiaušinis minimas jau XI-XII šimtmečiuose. Kiaušinio reikšmė, kaip jau minėta, galime sukti iš liaudies papročių bei tikėjimų. Senovės romėnai dėdavo kiaušinių į kapa. Daugelyje mitų apie pasaulio sutvėrimą sakoma, kad pasaulis atsirado iš

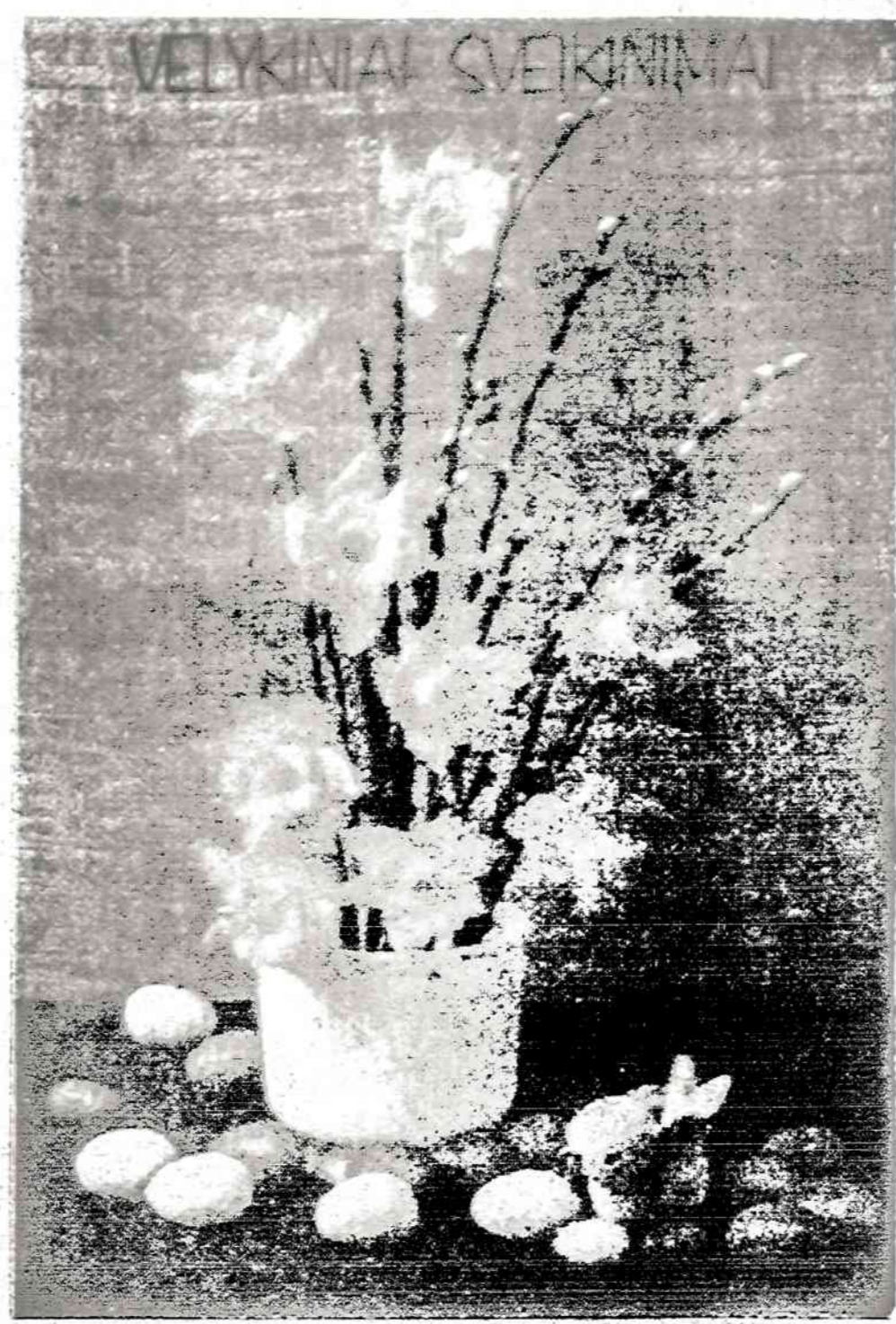
kiaušinio. Dar prieš Kristaus gimimą kiaušinis buvo ne tik pavasario gamtos atgimimo, bet ir kiekvienos gyvybės simbolis. Kiaušinį sutinkame įvairiuose vaishingumo bei vestuviniuose papročiuose. Atsiminkime kokį svarbų vaidmenį kiaušinis vaidina lietuviškuose gyvulių išginimo apeigose. Beveik visoje Lietuvoje (būdavo!) pirmą kartą išgenant galvijus kiaušinis dedamas po tvarto slenksčiu, kurį galvijai turi peržengti, kad paskui, per metus karvės duoty daug pieno ir būtų riebios bei ligoms atsparios. Kiaušinį valgė ir merginos ne tik per Velykas, bet ir per Sekmines (pie-menėlių šventė) bei per šventą Jurgį (tada ir bažnyčioje kiaušiniai būdavo šventinami).

Aišku, šiuose gražiuose senoviniuose papročiuose yra sumišios ir senovės lietuvių (senovės lietuvių religijos) apeigos ir bažnytinės pažiuos.

Velyknaktį bažnyčioje pamaldų nebūdavo. Tik reta kur jaunais kunigas (ypač Vokietijoje) sakydavo juokais ir anekdotais perpintus pamokslus, pasakodavo juokingus nuotykius, tik kur ne kur į juos įpindamas ir religijos istoriją. Senesni žmonės (moters) tos linksmos nuotai- kas įtakoje miegodavo, o bernai, belaukdami rezurekcijos bažnyčioje miegančių davat- kom iškrešdavo įvairiausių išda- ių: duodavo paustyti čiaudulį sukeliančių skysčių, nudažyda- vo veidus ir kaktas taip, kad kitos net neatpažintinos namo parei- davo. Anksti rytą, saulei dar netekėjus, po rezurekcijos ir iš- kilmingų mišių visi skubėdavo namo atsigavėti. Buvo tikima, jog kas greičiau, kitus aplenk- damas namo parvyks, tam ir darbas per iščius metus sek- sis greičiau už kitus nudirbtį. Atsigavėjimas prasidedavo kiau- šiniais. Kai kur prieš valgį sei- mininkas atsistojes prieš šventą paveikslą, pasakydavo: "Mes at- sigavim, tegu bėdos užsigavi!"

Velykos yra žydiškos kilmės šventė. Ją atsnešė pirmieji krikščionys, bet jos turinys pasikei- tė užleisdamas vietą tikėjimui į Kristaus prisikėlimą. Todėl ir visokios pagoniškos įtakos atsi- dūrė visai kitokioje, "keblesnė- je būklėje, negu per Kalėdas. Prieš porą tūkstančių metų žmo- nijai paskelbtas Kristaus idea- las, Velykas sūspindi nauja, gal- vinančia šviesa. Jis ragina žmo- gų pagaliau, kartą baigti kom- promisus su savo sąžine ir pa- sunkti Jo nužymėtą keliu. O ta- sai kelias, atrodo, toks nuostab-iai tiesus ir aiškus: artimo meilės ir pasiaukojimo kelias. Ir tikrai, ar bereiktų didesnės že- mei palaimos, jeigu visa žmo- nijai nuoširdžiai Juo pasektų! Vie- nu metu pasaulis pasidarytų ki- toks. Išnyktų skurdas ir vargas, kurių šiandieną jau net per daug susitvenkę. Dingtų neapykan- ta, nuo kurios šiandieną laisva tiktai labai retai kuri širdis. Baigtųsi masėmis iš savo gim- tųjų kraštų, iš gimtųjų pasto- gių nekalčiausių žmonių (se- nelių, moterų ir vaikų) trėmimas, kankinimas ir žudymas; nebe- persekiotų nuolatinės baimės jausmas. Nebebijotų žmogus žmogaus, kaip pikčiausio, plėš- riausio žvėries, o pamiltų viens kitą tokį koks jis yra, kaip bro- lis tikrą brolių.

Velykose prisimenant prisikė- limą, žmogus turėtų ypatingai atsiminti Kristaus mokslą — mylėti artimą, kaip save patį ir daryti kitam taip, kaip norime, kad kiti mums darytų, — ką daž-

JONAS GAILIUS

PRISIKĖLIMO GIESMĖ

"Jei nėra mirusiųjų prisikėlimo, tai nėra Kristus nepriskėle". — Sv. Povilas

Klausausi Priskėlimo varpu, ir džiaugsmingos giesmės, tylūs atodūsiai bei linksmi veidai susildo mano suskudusį vidų. Jame audžiaisi senasis lietuviškas audinys, kada Priskėlimo eisenoje sunkiai kropė pražilę seneliai, plaukė skarotos moterys, bangavo pasipuošęs jaunimas, trepsėjo besisypsą vaikai.

Einu iškėles galvą paskui Priskėlusį ir giedu.

1. Triukšminga gatve sunkiai kropia susigūžęs žmogus. Pavargęs kaukšina nesibaigiančių kelių ir giliai susimastęs gyvenimas tartum aštrių akmenų naštą užkrovė ant jo pečių ir nutrynę nuo veido lengvą šyp- sęnį. Žmogus eina susigūžęs did- miesčio gatve ir neša savo bui- ties gūžes. Siurkštus ir kraupu- tas tas kryžius. Ir taip spau- džia pečius. O neįmanu giliai at- sikvėpti.

Sunkus tas kraupuotas kry- žius ir skaudžiai rėžia sužalotus pečius. Tos naštios niekas nepa- stebi, ir triukšminga gatvė, kaip praveržusis upė, teka, skuba, nešdamasi juoka, klyksmą, nu- liūduosiu rūpescio nesuvokimą.

Svetima gatve kropia vieni- šas žmogus, o jo viduje spraga deginanti sausra — niekas nepaklausia, kur eina; niekas ne- pasitereauja, kodėl nuilūduosis jo akys; niekas nestabteli jį žie- bti mažutės vilties kibirkštį jo viduje.

Ak, jeigu atidžiai pažiūrėti į praeinančiųjų veidus, įskaitytų abuojumą, nesustabdomą sku- bę ir apšviestus pastatus, kad ir ši diena linksmau prabėgtų. Kad jo vyzdžiai galėtų išsvyt- ti miglomis apneštas tolumas, — pamatytų vėjo neužstumtus pėdsakus, įspautus jo gimto- sios žemės keliuose; jais nulin- gavo liūdno eisenos, nunešusios

3. Priskėlimo varpų gausmas nu- nai tikintiesiems primena Baž- nyčią, bet žmogus žiūri pavyz- džio...

Ta pačia linkme žmogaus min- tis kelia ir gili velykinė misti- ka, gaubiama kasmet nauja gy- vybe alsuojančios gamtos. Pa- galiai, to paties linkime ir mes patys savo artimiesiems ir to- limiesiems, nuoširdžiai juos svei- kadami Velykų švenčių progā.

sudužusias viltis į tautų kapiny- ną.

O gal pastebėtų jis pėdsakus žmogaus, kurio pečius kruvino aštrus kryžius. Iš jo krauju ir prakaitu tekėjo saldi palaima vi- siems praeiviams ir piligrimams. Gal būtų, ejo mastydamas apie tuos, kurie tokiu pačiu keliu krops sulinę, nešdami savo gniuždančias naštias.

Triukšminga gatve eina susi- gūžęs žmogus, ir, gal būtų, masto apie tuos, kurie užmiršo juok- tisi, dainuoti ir trepsėti, negale- dami nusimesti nuo pavargusių pečių savo buities užkrautų na- šulių.

2. Keleivis nori pasilsėti ir stai- gūs sustoja, kaip iš akmenis iškal- tas paminklas — taip iškilmin- gai skamba varpai ir taip pla- čiai liejasi jų banguojantįs gaus- mas. Nenutylančiame varpų gausme aidi viltingi atodūsiai, švelnus kuždesys, merdėjančių himnai:

— Mes tiesiame sugrūbusias rankas į tėvų žemę, kur mūsų senų tėvų ir motinų kapai, bro- lių ir seserų išminti takai, kal- mynų ir pažįstamų suversti dir- vonai!
— Mes tiesiame rankas į snie- guotos laukus ir girias, į pavas- rio saulės pasėtas žibutes ir konvalijas, į gaivinančio lietaus palaistytas rūtas!

— Mes tiesiame rankas į tė- viškės sodus, šlaitus ir dirvonus, į sriainiai tekančias upes, į pa- svirusius kryžius!

— Priskėlimo džiaugsmo! Pri- sikėlimo vilties! Mirties geluo- nį tepakeičia nauji laukais ir išsipildymo daigai!

— Sunkių mūsų kojų pėdsak- kai teishina kelią į Atsinauji- nimo kalną!
Keleivis giliai atsikvepia, ryž- tingai atkelia krūtine, pajutęs, kad Priskėlimo varpų gausmas palengvino jo naštą — kas kar- tą užsidėta ant pečių, privalu nesugniužęs nešti į aukštą bui- ties kalną.

3. Priskėlimo varpų gausmas nu- plaikia visa žemę, ir piligrimų gretos, kaip Baltijos viltys, ban- guoja visais vieskeliais.
Įsitrėję žygiuoja negausių tau- ties kelviais; savo žemėje laisvės nesulaukia negrai, geltonodžiai, baltieji; savo gimtųjų laukų dir- vonus norį plėsti artojai, fabriky- darbininkai, tarnautojai.

Ryžtingai į priekį žiūri rūs- čios kalinių ištremtųjų, persekio-

JONAS BUTEIKA

DIDYSIS SENOVĖS HUMANISTAS

Medicinos mokslas Artimuose Rytuose prieš 1000 m.

Daugiau tūkstančių metų skiriama epochos, kada gyvenimo žymusis, humaniškausias pasaulyje profesijos atstovas — gydytojas Ibn Sina, žinomas latinizuotu Aviceno vardu. Jo amžininkai, Rytų šalies mokytojai, suteikė jam garbės šeicho titulą. To didžiojo filosofo ir poeto — visos savo pajėgas paaukojusio už mokslo ir proto laimėjimą — vertingus kūriniais žmonija pa- garbiai mini ir saugo.

Kaipo mokslininkas Ibn Sina iškilo pirmoje Artimųjų Rytų žmonijos kultūros užuomazgoje ir raidoje IX amžiaus pabaigoje. X ir XI amžių viduryje Azijos kultūros centru buvo Buchara ir Samarkandas. Paminėtieji miestai, anuomet buvo aukštai ekonomiškai iškilę ir juose reiškėsi išgarsėjusių vidurinės Azi- jos poetų ir mokslo vyrų veikla.

Viso pasaulio mokytojai Rytų žinovai, medikai — specialistai stropiai tiria turtingą Ibn Sino palikimą, rasdami jame daug labai didelio dėmesio vertų min- čių ir idėjų, savo moksliniais ty- rimo metodais nenustojusių ori- ginalumo ir vertingumo netgi šiais laikais. Ibn Sina — medi- kas, Ibn Sina — poetas, Ibn Si- na — filosofas. Žinoma, kad jis buvo senovės filosofų: Aristote- lio, Platono, Galeno ir kt. kūri- nių aiškintojas. Jis su minėtaisiais ginčijosi, plėtė jų idėjas, naujais aiškinimais ir išvadamis praturtindamas mokslo lobyną. Vienok, politiniai įvykiai krašte dažnai trugdydavo jaunojo moks- lininko darbui, todėl jis buvo priverstas nuolat keliauti — keisti gyvenamąją vietą.

Būdamas Chamadane, to emi- rato valdytojo Abu Tachiro, Ibn Sina buvo pakviestas pastarąjį gydyti nuo sunkios skilvio ligos, kurios geriausiai chamadaniečiai medikai gydyti nesugebėjo. Ibn Sina emirą gydyti sutiko.

Po trumpo gydymo kurso Abu Tachiras pasijuto žymiai geriau. Patenkintas valdovas pas- skyrė Ibn Sina savo viziriu. (Viz- iris, kairiojo Rytų šalyse, aukščiausias adm. pareigūnas). Emiro malonė iššaukė nepasi- tenkinimą galingos Chamadano karinės aristokratijos. Ibn Si- na iš emirato pašalino. Tačiau, laikui slenkant, emiras pajutęs stiprią ligos pasikartojimą, pa- šalintąjį mokslo vyrą susigrąžino ir šis vėl sėkmingai jį gydė. Iš dėkingumo emiras sudarė pa- galios sąlygas Ibn Siniui moks-

jamųjų, išniekintųjų akys ir ky- la į viršų pūslės rankos:
— Priskėles Kristus, laisvės!
— Gimtosios žemės laukų ir upių!

— Teisingumo!
— Žmoniškios teisės!
— Gimtosios kertelės!
Kyla į viršų grubios rankos iš kalėjimų ir darbo stovyklų, iš svetimų miestų ir fabriky, iš triukšmingų didmiesčių ir tai- gu...

4. Klausausi Priskėlimo varpų. Džiaugsmingos giesmės, tylūs atodūsiai, nušvitę veidai susildo kraupulį vidų.

Priskėlimojo rankų ir kojų žaidos, pervertas šonas, erkė- čių suraižyta galva be žodžių byloja, kad nei mirtis, nei už- verstas kapo akmuo, nei gink- luota sargyba nepajėgia pakir- ti gyvybės — ir sielą užlieja Da- zarelė rimitis ir paguoda: jei Na- zareto dailidės Sūnus perėjo mirties slėnį ir prisikėlė, — ne mažiausia tauta neprapuls mir- ties šešėliuose, bet prisikels lais- vam ir kurybingam gyvenimul. (Europos Lietuvės)

lo darbams tęsti. Gyvenimo lai- kotarpis Chamadane Ibn Sino vei- kloje buvo pats vaisingiausias. Čia jis pradėjo rašyti "Išlikimo knyga", turėdamas 35-ius am- tinizuoto Aviceno vardu. Jo am- zininkai, Rytų šalies mokytojai, suteikė jam garbės šeicho titulą. To didžiojo filosofo ir poeto — visos savo pajėgas paaukojusio už mokslo ir proto laimėjimą — vertingus kūriniais žmonija pa- garbiai mini ir saugo.

1021 m. Abu Tachiras mirė. Chamadano valdovu, iš paveldė- jimo, tapo nepilnametis Sam Daul, kurį valdymo reikaluose pavadavo regentas Tadži Mul- k. Ibn Siniui sąlygos pasikeitė ir jis jaunojo emiro tarnyboje pa- silikyti nebeturėjo. Pradėjo slap- tai susirašinėti su Isfagani val- dytoju, siūlydamas jam savo, kaip gydytojo, patarnavimus. Mulko slaptos tarnybos agentai susirašinėjamą susekė, cenzura- vo, ir, Ibn Sina pakaltino išda- vystę, sukaustė rėžalais ir įme- tė į netoli Chamadano esančios tvirtovės Feredži kalėjimą — rūsį. Nepaisant sunkių kalėjimų sąlygų, Ibn Sina darbo ne- nutraukė ir užbaigė garsios savo "Išlikimo knygos" fizikai ir matematikai skirtąją dalį. Netu- rėjamą būtinų literatūros šali- nių, mokytais kompensavo sa- vo fenomenalia atmintimi ir pla- čia erudicija.

Brolis, draugų ir dviejų ver- žių pagalba, persirengęs dervi- šu Ibn Sina sėkmingai iš kalėjimo pabėgo ir pasiekė dabartinia- me Irane vietovę Isfagani, kuo- rus valdovas Ibi Kakupa Ibr Sina į savo rūmus sveičingai pri- ėmė gydytojo pareigoms. Čia jam jam buvo suteiktos jo mė- giamos studijos bei profesiniai (gydytojo) verslų sąlygos ir jo, kaip mokslo vyro ir gydy- tojaus garbas ir garbė pasiekė apogėją. Minios pacientų supė jo namus netgi šventadieniais, jo namų durys visada ir visiems kas norėjo sveikatos, mokslo ar kitokias reikalais pasitarti, bu- vo atdaros; visi būdavo manda- giai priimami, kantriai su dė- mesiu išklaunami ir pagalba ne- kam nebuvo atsakyta. Tai buvo didelio proto ir "plačios" širdies žmogus, geradaris.

Ibn Sina dalyvaudavo šacho rūmuose vykusiuose krašto moks- lininkų moksliniuose disputuo- se (simpoziumuose). Jo pasisa- kymai turėjo nepaprastai didelį klausytojų pripažinimą: aiški jo minčių logika, idėjų naujumas ir drąsa jas pareikšti žavėjo po- sėdžių dalyvius. Didelį dėmesį jisai skyrė astronomijos tyri- mams: jam teko vadovauti Isfa- gani observatorijos statybai ir įrengimui. Bet pagrindinis jo darbas buvo skirtas medicinai. Išauklėtas graikų filosofų idėjų įtakoje, Ibn Sina mokslą pripa- žino tikrai pagrįstą faktais. "Gy- dymo mokslo kanonai" veikala, mokslininkas kūrė per daugelį metų. Tai buvo didelio ryžto, il- gos grandinės sunkių nepertrau- kiamų bandymų ir tyrimų jo pirmtakų ir amžininkų darbų, poilsio nežinąs moksliui pasia- ukojimas. "Kanonas", t. y. nuo- statas, dėsniai, kurie sudarė fundamentalių medicinos žinių Vidurinių Rytų enciklopedija. Ibn Sina manė, jog "kanone" — knygoje apie gydymą, kurios tu- rinyje bendrieji ir paskirtieji medicinos mokslo dėsniai — iš- samūs, aiškūs, neskanidnami žo- džiu gausos tvane (be daugžo- džio) — susipažinti naudinga kiekvienam šviesiam žmogui.

Ibn Sina nurodo reikalingu- mą tampraus ryšio organizmo vidaus su išvirsinio darbo — veiklos procesu. Jo teigimu toks ryšys pasireiškia kvėpavimo, darbo ir valgyimo proceso dar- noje, o taigi priklauso ir nuo kitų gyvenimo sąlygų. Jis ma- no, jog dėka skysčių organizmo cirkuliacijos procesui, vieningu- mas ir gumoralinis ryšys vyka- ta ir būna visų kūno organų vei- kime. Mokslininkas rekomē- duoja atitinkamus fizinius pra- timus visokio amžiaus žmonėms, skaitant, kad normalus miegas, tyras oras ir kūno švara yra geros sveikatos pagrindas. Vais- tai kartais nugali kūno ligas, o maistas visada teikia kūni at- sparamą ir galią augti ir stiprėti.

Ibn Sina tiksliai aprašo mai- tinimosi režimą. Pagal jį, seny- viems žmonėms naudinga minkš- tai virti kiaušiniai, žuvies ikra ir karšta žuvis, taigi kopustų ir morkų sriuba, tirpytas sviest- as, pienas, žirnių sriuba, ry- žiai su pienu, liesa mėsa ir avies bei ožkos pienas. Taipogi gerai svieste kepti svogūnai su kiaušini- niais. Visada naudinga moko- viškai — racionaliai naudotis dietišku gydymusi. Jis pataria valgyti razinkas, gerti vaisy- sunką. Mediciniškai-filosofiškai nuostatai, kuriuos Ibn Sina, prieinama forma dėsto, dar kar- tą leidžia įsitikinti jo pažiūrų ir erudicijos platumu.

Ibn Sina pažino ir mėgo po- eziją. Jis buvo žinomas, savo me- to poetas ir, teisingai gali- ma jį laikyti klasikui: jo kūrinių dėstyto būdas ir idėjos atitinka ne tik jo laikus, bet ir sekančių epochų kūrinių dvasią. Savo kūriniams Ibn Sina ragina žmo- nes mokyti (žinoti), žmogus (žinodamas, kad jis turis žinių (žinąs), ištikryti, gali pajusti savo reikšmę. — "Tobulink dvas- ios mokslu, ženk mokslo keliu pirmyn, palik viską kas ma- žiau svarbu, — nes siela vis- kam namai. Gyvenimas ne am- žinas. Jeigu kartą tu užsibrėžei ką nuveikti, tai skubėk. Menk- niokiam laiko neaišku, daug ne- vėlopėk, neieskok tuščios garbės tik sau, nepavdyk jos ir ki- tiesiems veikėjams. Jeigu šiuo pa- tarimu seksi, gali pasiekti už- sibrėžtąjį tikslą" — sakydavo Ibn Sina, mokslininkas ir hu- manistas.

1034 metais Ibn Sina sunkiai susirgo. Didysis gydytojas, gra- žines sveikatą tūkstančiams žmo- nių, pats sau padėti nepajėgė. Dargi paskutinę savo gyvenimo valandą jis galvojo apie kitus žmones. Prieš mirtį Ibn Sina iš- dalino savo turta beturčiams. Jis labai galėjosi, kad jau ne- bėgalis tęsti savo pamėgto dar- bo. Pilnoje sąmonėje mirdamas Ibn Sina tarė: — "Mirdami mes su savimi nusinėjam tik vieną žinojimą, būtent, kad nieko ne- žinom"...

1037 m. birželio 18 d. Ibn Sina, tebūdamas 57 metų amžiaus, mi- rė. Mirtis jį užtiklo Chamadane. Čia tą didįjį mediką, humaniš- tą — filantropą ir palaidojo. Ant jo kapo pastatytas mauzoliejus pagražintas kupolu. 1954 me- tais Irano valdžia pastatė mo- derniška mauzoliejų, ten perne- ti didžiojo mediko-filosofo ir hu- manisto Ibn Sinos palaikai.

Tais pat metais Irane, Tehe- rano universitete, tarptautinio mokslininkų kongreso metu, ku- riam dalyvavo ir pats Sachas, paminėta didžiojo žmogaus — mokslininko — humanisto mir- ties sukaktis. Prieš universite- to fasadą plėvė savo 26-į šalių, kongreso dalyvių vėliavas.

SALCIAUSIA VIETA PASAULYJE

Kur rusai komunistai trenia pavergtų tautų žmones

Ką trys italai patyrė šiauriniame Sibire

Iki šiol kaip šalčiausia vieta žemėje buvo žinoma Verchojanskas apylinkė rytiniame Sibire, kur žemiausia temperatūra visoje žemėje yra užregistruojama iki 93 laipsnių žemiau nulio Fahrenheito. Bet Italijos žurnalas Epoca buvo į tą šalį nusiuntęs savo tris bendradarbius, kurie nukeliavę dar 400 mylių į rytus nuo Verchojansko, rado kitą žmonių gyvenamą kaimelį, pavadinant Oimiakon, kur temperatūra nukrinta net iki 96 laipsnių žemiau nulio. Vienas iš tų trijų "sibironautų" minėtame žurnale aprašė, ką žmogus jaučia tokiaime šaltyje. Jis tik apie šaltį ir terašė...

"Mums išlipus iš lėktuvo šalioje tundroje, mūsų šeiminkas mus perspėjo, kad "temperatūra yra 85 laipsniai žemiau nulio". Mes ką tik buvome pasiekę šalčiausią vietą visame Sibire — Oimiakono kaime.

Prie 85° žemiau nulio

Iš lėktuvo mes išlipome į gyvenamąją vietą. Pasijutau, lyg bučiau įmerkėtas į kokią antiseptinį skystimą. Aplinkui visur buvo absoliuti tyla, kur balsas neturi aido. Oras buvo nepaprastai sausas ir tylus. Susidarė iliuzija, kad toks oras nepasiduoda.

Iš lėktuvams nusileisti alkštes mes pradėjome eiti į kaimą.

Vos keliems momentams praejus, pajutau, kad mano nosyje lyg daugybė vabzdžių būtų pri- lindę. Pradėjo susalti mano nosiems gleiviniai membranos. Bandžiau pūsti per nosį kvapą, bet nosies kvėpavimo takai neberegintai vel užšalo. Nieko netrukus abidvi šnervės visiškai užsikimšo jose susalusiais ledo kamščiais. Nusimovęs vieną pūkais pamuš- tą pirštine, bandžiau iš nosies iš- traukti vieną ledo kamštį, bet mano rankos pirštai tuojau pat sustyro. Skubiausiai vėl užsimo- viau pirštine. Dabar mano aki- nių stiklai pradėjo apsitraukti le- du. Šiaip taip išitraukiau iš kišenės nosinę akinius nuvalyti, bet susalusi ranka nosinę nu- metė žemėn. Norėdamas pamatyti, kur nukrito mano nosinė, turėjau akinius nusiimti. Vos tik sustojau jūdėti, kai ma- no kojos pradėjo šalti. Visa kū- metę nukulniau paskui savo kolegas.

Šalčiausioji vieta pasaulyje

Prieš dvyliką dienų, du foto- grafai — Mario de Biani, Walter Bonatti ir aš iš Italijos iškeliavo- me į Oimiakoną. Labai men- kai mes težiūrėjome savo kelio- nės tikslą. Net nebuvome fikri- ar bendrai mums seksis ten pa- siekti. Enciklopedijose skaitėme, kad Oimiakon yra kažkur Arkti- kos Rate, rytu Sibire ir yra šal- čiausioji vieta pasaulyje. Kaima apsupantieji kalni grandinė ne- prileidžia jokio šiltesnio vėjo srovės nei iš Arktikos okeano, nei iš Pacifiko. Caro laikais ka- linais buvo ten nusiunčiami ir kaimo paleidžiami laisvai. Iš ten niekas negalėjo pabėgti. Ru- sai Maskvoje, kur nuykome gauti leidimą keliauti, nieko už- mus pačius daugiau nežinojo. Joks Vakarų pasaulio žmogus ten nebuvo buvęs. Bet sovietu valdininkai susidomėjo mūsų su- manymu ten nukeliauti ir davė reikalingus leidimus.

Iš Maskvos mes išskridome

Jakutską, kur buvo mūsų šal- to- jo sąsialio evančiųros bazė. Tai yra modernus 76,000 gyventojų miestas ir gana civilizotas, bet mokyklos ten užsidaro, kai tem- peratūra nukrinta iki 58 laips- nių žemiau nulio. Kai pagaliau per kalnus nuo okeano prasi- skverbia šiltesnio oro srovė, jie jau dejuoja, sakydami "Šiandien lauke tikra pirtis".

Kelėta minučių ten pabu- vęs pradėjau just, kad speigas tarp mano odos ir storiiausio klodo vi- sokių vilnonių apatinių drabužių pradeda pavilkti lyg kokius kie- tus šarvus. Tuo tarpu vietiniai vaikai su pasigardživimu laizė kažkokias baltas žvakes, pasiro- dę, jie laizė ledus (ice cream!).

Kolchozas pritrūko mamonto mėsos

Belaukiant lėktuve, kurs mus nugabentų į Verchojanską ir Oi- miakoną, išvažiavome pasivaži- nėti po užsalusią Leną, didžiausią upę pasaulyje ir sustojome viename kolchoze, kur gavome valgyti pepelnį; tai yra į mūsų italų ravioli panaši daržovė, bet prikimšta briedžio ir laukinio arklės mėsa. Mūsų šeiminkas atsiprašė negalės mus pavaišin- ti mamonto mėsa! Jis papasa- kojo, kad mamontai nors yra senais amžiais išnykę, vis dar randami sušalę šalčioje Sibiro žemėje. Ar jis juokavo, ar teisy- bė sakė, neturėjome galimybės patirti, nors jis pats mus užtikri- no, kad mamontų mėsa nėra ge- ra. Raudona ir kieta ir turi bau- gų prieskonį, vadinama "amži- nybės prieskoniu".

Grįžę į Jakutską, radome pi- lotą jau pasiruošusį mus nuga- bentį į Verchojanską. Tempe- ratūra buvo beveik lygiai 70 laipsnių žemiau nulio ir papras- tai, kai temperatūra tiek nukrin- ta, vietiniai lėktuvai neskraido. Bet lakūnas sakėsi turis paimti žmogų, kurs per tris mėnesius buvo dingęs Arktikos okeane, dėl to jis sutiko mus paimti ir pakeliui išlaipinti.

Atskridus į Verchojanską tem- peratūra buvo 76 žemiau nulio. Miesto majoras apie mus gavęs žinią per radiją, bus nuvežė į kaimą, bet nei jis mūsų klausė, ko mes tenai norime, nei atro- dę ne kiek nustebęs. Jis mus pa- mokė, kaip rusiškai pasakyti, kuomet šaltis mums pasidarys pavojingas. Jis sučiaupęs lūpas šiek tiek papūtė per jas kvapą, padarydamas švilpiantį garsą.

Pamatę antrą šalčiausią vie- tą pasaulyje, išvykome į pirmą- ją pačią šalčiausiąją vietą — Oimiakoną. Lėktuvui nutūpus, mes kojas šaldami pėsčiomis nu-ėjome į vieną namą, kur mūsų garbei jau buvo padengtas sta- las. Tikėdamies karštų pietų mes išgerėme po pusę stiklo gry- no alkoholio, praskiesto keliais lašais vandens. Mūsų dideliam nusiminimui, įnešę pirmąją pa- tiekmenę — čokoną. Čokonas yra dideli gelsvi iš sušaldyto pie- no padaryti kamuoliai. Sekanti buvo stragenina — trijų rūšių žalia žuvis, visą velmioniškai šal- ta.

Mūsų šeiminkas nusišypso- jęs paaiškino, kad tenai valgyti viską reikia pradėti šalta. Stai- ga paragavus karštos arbatos ar

maisto, sako, jūsų dantys su- aprogintų.

Kita diena ryžomės pavažiuo- ti į taiga, tas begalines Sibiro girias. Mūsų sunkvežimis pa- slydo vevažiuodamas ir apvirto. Tad mes gavome pėsčiomis eiti per kalvas, kurios toje keisto- je arktikinėje šviesoje atrodė raušvos. Laukiniai arktiniai plau- kuoti kaip poliariniai lokiai, ko- jomis mušė sniegą, ieškodami šilų, kuriais jie minta. Mes prisiglaudėme dviejų briedžių m- džiotojų palėpėje, kur buvome pavaisinti judviejų ką tik nu- šauto briedžio smeginimis, lie- žuvių ir kepenomis. Matėme briedžių piemenis, gainiojančius savo kaimenes panašiai kaip Amerikos kaubojai raguočius.

Pasaka apie gyvą dinosaurą

Prisiklausėme neįtikėtinų da- lykų, kaip apie 20,000 metų se- numo mamonto mėsa. Bet keis- čiausias iš visų kitų buvo pasa- kojimas apie Labynkro ežerą. Pa- sakojo, kad žiūrint į to ežero gelmes galima matyti kitą Si- biro stebuklą. Neseniai vyrų grupė sustojusi apie to ežero ma- čiusi, kaip briedis į tą ežerą įėjo. Jis stačiai pradėjo po ežero pa- viršium. Paskui į ežerą įplaukė šuo, kurs taip pat dingo. Staiga, migla apsisupęs iš ežero iškilo juodas pabaisa, sušnarkstė ir vėl pliumpterėjo į vandenį. Vienas iš tų vyrų buvęs mokslininkas, užtikrino savo grupę, kad tas pa- baisa yra dinosauras.

Mus tas pasakojimas labai su- jaudino, bet mūsų šeiminkas mus perspėjo, kad niekas mūsų prie Labynkro ežero nevežtų. Kas ten yra, tai žmogaus krau- jas stigstas jis mus užtikrino.

Mes Oimiakone išbuvome tris dienas, tikėdamies sulaukti, kad temperatūra nukris virš 90 laipsnių žemiau nulio, arčiau re- kordo. Deja, turėjome grįžti nu- sivyle, nes per tas dienas tem- peratūra nė sykio nenukrito žem- iau nulio kaip 85 laipsniai.

Vertė J. Pr.

LINKSMU ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

klientams, draugams ir pažįstamiems linki

A. LAURAITIS

INSURANCE AND REAL ESTATE

4645 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Telef.: LA 3-8775

LINKSMU ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

LINKIME VISIEMS SAVO KLIENTAMS IR DRAUGAMS

COLLISION EXPERT

COMPLETE MOTOR-BODY-FENDER REPAIRING
WASHING-GREASING-PAINTING

JONAS STANEVICIUS, Savininkas

2637 West 47th Street
Chicago, Illinois 60632

Telef.: BUBusiness
523-1248

LINKSMU VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki savo klientams, draugams ir
pažįstamiems

A. G. AUTO REBUILDERS

3518-24 West 63rd Street

Telef.: 776-5888

Chicago, Ill. 60629

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav.

IRENA IR LEONAS KRIAUČELIŪNAI
ŠVENČIŲ PROGA

sveikina draugus ir pažįstamus, linkime linksmų Šv. Velykų švenčių. Tegul švenčių nuotaika lydi mus visus ištisus metus.

SOPHIE BARCUS RADIOJO ŠEIMA

ALDONA DAUKUS IR DUKRA SOFIJA
LINKI VISIEMS LIETUVIAMS
LINKSMIAUŠŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

VISOS SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS 16 WOPA 1490 kHz AM.

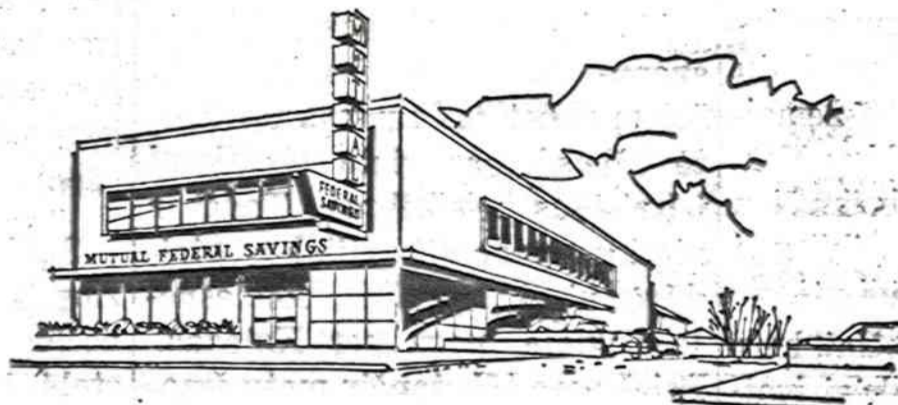
Lietuvių kalba: Kasdien nuo pirmadienio iki ketvirtadienio 11—11:30 val. ryto. Penktadieniai 11—12 val. Šeštadieniai ir sekmadieniai nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue
CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: HEMlock 4-2413

LINKI LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
VISIEMS KLIENTAMS IR RĖMĖJAMS

Mutual

Federal Savings
and Loan Association

Chartered and supervised by the United States Government

2212 WEST CERMAK ROAD — CHICAGO, ILL. 60608

Phone: Virginia 7-7747

VADOVYBĖ:

PETER KAZANAUSKAS
Prezidentas

CASIMIR G. OKSAS
Executive Viceprezidentas

WALTER MISEVICH
Viceprezidentas

STEPHANIE SIMONAITIS
Sekretorius - Iždininkas

ANTHONY L. LAPINSKAS
Skr.-Iždininko padėjėjas ir advokatas

DIREKTORIAI:

PETER KAZANAUSKAS

ANTHONY L. LAPINSKAS

WALTER MISEVICH

CASIMIR G. OKSAS

JOAN K. OKSAS

STEPHANIE SIMONAITIS

WALTER SIMONAITIS

"PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS"

LEGENDOS APIE JĖZU JAPONIJOJE

Tolimuosiuose Rytuose, būten Japonijoje, iš nepamenamų laikų yra gyva išsilikusių legendų, kad Jėzus Kristus iš Nazareto, tai yra iš Artimųjų Rytų, lankėsi Japonijoje dviem atvejais, būtent pirmą kartą būdamas 18 metų amžiaus ir tais metais, kuriuos krikščionių šventraščiai miko nežino ir biblijos mokslininkai tuos metus vadina "nežinomais".

Besiruodamas savo misijai ir besiekdamas išminties versmų Jėzus buvo atkeliavęs į Isikiri prefektūrą, Japonijoje, kur penkeris metus studijavo, kaip

senovėje buvo sakoma, "prie koto" didelio išminčiaus kunigo Takeogokoro šventovėje, vadinamoje Kosokotai. Apie tą legendą jau parašytos kelios knygos po to, kai 1935 metais vienas šinto (šintoistų) kunigas Kiyomaro Takeuchi pateikė dokumentą apie Jėzaus pirmąjį vizitą Japonijai. Tame dokumente pasakojama, kaip jaunas žvalus ir žingeidus Jėzus iš Nazareto atvyko į Singo kaimą Japonijoje, ten išgyveno iki garbingo 112 metų amžiaus ir ten, netoli nuo Singo kaimo buvo palaidotas viename žemės kauburėje, kurį

vietiniai vadina Jėzaus kapu. Ant kapo ir dabar kryžius pastatytas.

Amerikoje tą legendą žymiai pagyveno Chicago Daily News kelionių redaktorius John Justin Smith serija straipsnių, kuriuos jis parašė grįžęs iš Japonijos, 1971 metų vasarą. Jis tą vasarą nukeliavęs į Japoniją, pasiekė minimą Singo kaimą ir to kaimo valdžios viršininkas Genki Kosaka su vertėju Toyohiko Yoneda nulydėjo jį prie "Jėzaus kapu" vadinamo kalnelio. Kalnelis, apie 30 pėdų aukštumo, foto nuotraukoje labai panašus į bet kurį mažesnę pilikalnį Lietuvoje. Gražiai medžiais apsodintas, o pačiame kalnelio kauburyje stovi du 6 pėdų aukštumo medžio kryžiai. "Štai Kristaus kapas", ranką ištiesęs parodė kaimo seniūnas Kosaka.

Jis pats šiame kaime gimęs ir augęs, iš mažens manydavęs, kad tai yra kapas kokio nors japonų didvyrio, kol, kaip minėta, šinto kunigas Kiyomaro Takeuchi, žinomas labai senos japonų šeimos narys, atvyko į Singo su istorija, kuri visiškai kitokia, negu ta, kokią krikščionys žino.

Kun. Takeuchi pranešė savo namuose Isoharo, Ibaraki prefektūroje, (į šiaurę nuo Tokio) radęs vieną seną dokumentą, kur jo šeimos buvo saugomas "per 66 gentkartes".

Dokumente rašoma, kad Jėzus Kristus nebuvo nukryžiuotas Jeruzolimoje, o pabėgęs ir po 4 metų klajonių pasiekęs Singo, kur apsigyvenęs, pasivadindamas japoniškais vardais Torai Taro Tenkujin, vedęs japonę žmoną Mijuko, turėjęs 3 dukras ir išgyvenęs iki 112 metų amžiaus. Jėzus ten buvęs labai gerbiamas kaip mokytojas ir pranašas. Jėzui mirus, jo kūnas keletai metų paliktas (palaidotas?) kalno šlaite prie Tordova ežero, ir tada palaidotas minėtame Singo kalnelyje. Palydovas Genki Kosaka Mr. Smithui paaiškino, kad vienas kryžius atžymi vietą, kur yra palaidotas Jėzus, o antrasis kryžius atžymi vietą, kur palaidotas nukryžiuotojo Jėzaus brolio Isukiri ausys ir plaukai, kuriuos Jėzus atnešęs antrą kartą atvykdamas į Singo kaimą. Vertėjas iš lėto, rupestingai parinkdamas žodžius tėsė seniūno Kosakos pasakojimą.

Du kryžiai kalnelyje

"Kai kurie žmonės tvirtina, kad tai nėra plaukai ir ausys Kristaus brolio, bet Marijos, jo motinos. (Dar kiti tvirtina, kad po antruoju kryžiumi yra palaidotas kito Kristaus brolio kūnas).

"Ar kapai buvo kada nors atkasti ir patikrinti? — paklausė Mr. Smith.

Kaip japonai įsivaizduoja Jėzų Kristų. Rašytojas Kiku Yamane vienoje knygoje yra nuotraukos — viena vaizduojanti Jėzų kaip jauną vyrą Japonijoje; kita nuotrauka rodo visiškai nemeningą skulptūrą, tariamai pagamintą paties Jėzaus, vaizduojant Juozapą ir Mariją. Jėzus paveikslas originalas esąs (nurodyta kur) vienoje japonų šventovėje, o skulptūra — Takeuchi namuose Ibaraki prefektūroje.

Atsakymas buvo "Ne".

Sykį į abudu kapus smeigtas metalinis virbalas, kurs smigo iki trijų metrų, bet atsiremė į kažką kietą ir giliau nebelindo.

Aiškliai paklaustas, ar jis pats tiki, kad tikrai Jėzus Kristus yra čia palaidotas, Kosaka atsakė: "Aš negaliu tvirtinti nei taip nei kitaip".

Kiti to kaimo gyventojai esą tikri, kad ta istorija yra teisinga, dėlto įvedę metinę šventę, vadinamą "Kristaus festivalis", kurs sureošiamas kasmet birželio mėnesyje. Tas kapu kalnelis kaimo žmonių vadinamas Herai ir kaip Takeuchi aiškina žodis "herai" yra liaudies kalboje sutrumpintas žodis "heburai", o heburai yra sujaponintas žodis "Hebrew".

Legendos kaip poezijoje

Tyrinédamas toliu ir plačiau, red. Smith prisiklausė dar vioskių legendų, kuriomis Singo kaimas, būdamas kalnuotoje vietoje izoliuotas, yra turtingas. Pavyzdžiui dar toks faktas. Gentkarė po gentkartės Singo gyventojai savo naujagimius kūdikius paženkliną juodu rąšalu kakteje išrašyti kryželiu. Dar kitas keistas dalykas — tos apylinkės gyventojai savo vaikams į drabužėlius išrašo žydų tautinę emblemą — dviem sukergtais trikampių, vad. Dovydo žvaigžde.

Kaip legendos įsilenėja ir "įspilietina" daugiau kaip poezija, o ne istorija, kun. Francis Filas, S. J., teologijos profesorius Lojolos universitete Chicagoje, nurodė į labai panašią kitą legendą, kur nupasakojama, kad Jėzus Kristus daręs tolimas keliones per Egiptą. Ta Egipto legenda tebėra gyva ir rimtai tikima koptų krikščionių tarpe; net Pietinės Amerikos indėnų tarpe aptinkama iškrūpytų ir su vietiniais papročiais sumaišytų krikščionybės liekanų. Kaip tatau atsitinka, prof. Filas pavyzdžiui nurodo Japoniją, kur šventam Pranciškui Ksaverui šešioliktame šimtmetyje bene pirmajam misionieriui Japoniją pasiekus, jo skelbiamoji krikščionybė buvo masiniai priimamos, bet praėjus 65 metams po Pranciškaus misijų, visoje Japonijoje krikščionybė buvo griežčiausiai uždrausta ir krikščionys vieni nužudyti, kiti jėga priversti grįžti prie senųjų dievų. Kai 1858 metais krikščionybė vartai vėl buvo atidaryti, krikščionybės likučiai dar buvo rasti labiausiai nuo susisiekimo izoliuotose vietose, bet labai primaišyta vietiniais ritualais ir prietarais.

Išmintingasis šintoistų (Shinto) kunigas Takeogokoro savo jaunąjį studentą iš tolimos Judėjos mokė įvairių dalykų, įskai-

tant politiką, literatūrą ir religiją. Negana to, jis savo studentą pamokė ir seniausių Japonijoje praktikuotų magijos triksų. Jėzus per pirmąjį vizitą išbuvo Japonijoje 5 metus, o septynerius metus praleidęs kelionėse.

Pas japonijos imperatorių

Baigiant mokslą, mokytojas savo pamėgtą studentą apdovanojęs brangių senovišku kardu ir jį pasiuntęs su rekomendacijomis pas patį imperatorių. Imperatorius Jėzaus vizitą buvęs labai patenkintas ir atsiveikindamas pataręs Jėzui grįžti prie savo tautos, pareikšdamas, kad Jėzus bus žydų karalius, ir pantišas žodis "Hebrew".

(Nukelta į 4 psl.).

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

Mūsų troškimas yra, kad pavasario šventės Velykų atneštų daug džiaugsmo visiems lietuviams, kostumeriams ir mieliems artimiesiems, pasilikusiems Lietuvoj

ALBINAS ir TĖVAS NAUJOKAIČIAI SU ŠEIMOMIS

BALDŲ IR PIANINŲ PERKRAUSTYMAS

2022 West 69th Street Chicago, Ill. 60636
Tel.: Walbrook 5-9209

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

gausiams savo pažįstamiems ir bendradarbiams

linki

GEORGE J. JONIKAS
ir JOHN A. JONIKAS

7058 So. Fairfield Ave. RE 7-0017

PAVASARIO ŠVENČIŲ — ŠV. VELYKŲ PROGA SVEIKINA CHICAGO IR JOS APYLINKĖS LIETUVIUS

PETER KAZANAUSKAS, Prezidentas

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

DZIAUGSMINGŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
visiems tautiečiams linki

MARGUTIS

Vedėjas — PETRAS PETRUTIS

2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629
Telef. GR 6-2242, GR 6-2271

Margučio radio programos transliuojamos pirmad. — penktad. nuo 5 iki 6 val. vakaro — banga WXRT-FM 93.1

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki visiems klientams, draugams ir pažįstamiems

BRIGHTON BAKERY

ANTANAS MACKEVICIUS, Sav.

Telef.: Virginia 7-1250

2457 West 46th Place Chicago, Ill. 60632

LINKIU VISIEMS PRIETELIAMS, DRAUGAMS IR BICIULIAMS LINKSMAI IR LAIMINGAI PRALEISTI VELYKŲ ŠVENTES

Dan Kuraitis

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
visiems lietuviams linki

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone COmmodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone COmmodore 4-2228
South Holland, Illinois

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

DOVYDAS P. GAIDAS
ir
GERALDAS F. DAIMID
EUDEIKIO KOPLYČIOS

4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YARds 7-1741-1742

4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
Linki Visiems Chicagos Lietuviams
CHICAGOS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ
DIREKTORIŲ ASOCIACIJA

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 Lituania Avenue Phone YARds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. California Ave. Phone LAfayette 3-3572

G. F. RUDMINAS

3319 So. Lituania Ave. Tel. YARds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11023 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. Halsted St. Phone YARds 7-1911

PATARNAUJAME DIENĄ IR NAKTĮ
Turime koplyčias visose miesto dalyse.

DR. PRANAS ANCEVICIUS

NE SAU GYVENĖS ŽMOGUS

(Fragmentai iš užrašų apie dr. A. Garmų)

Staigiuose istorijos posūkiuose

...Jeigu antroje pasaulinio karo pradėti gaivališki ir staigūs istorijos posūkiai nebūtų užkabinę Lietuvos, dr. Garmaus gyvenimiškas kelias veikiausiai būtų užsibaigęs ten, kur jis prasidėjo: jo numylėto Nemuno atkrantėse. Istorija betgi visiškai nesidomi paskirais žmonėmis ir jų gyvenimišką keliu. Jinai turi iš savo paslaptinių nuostatų išplaukiančią logiką, pagal kurią rikiuoja milijonus žmonių, tautas, įvykius, idėjas.

Savo negalėtingais posūkiu jinais užkabino Lietuvą kaip tik tuo momentu, kai dr. Garmus jau buvo peržengęs savo prasmingai darbingo gyvenimo viršūnę ir leidosi kiekvienam žmogui neišvengiamon pakalnėn, kurią sau vaizdavo be didesnių sukretimų ir pasikeitimų. Garbingai laikydami anapus kraujo ribos, užbrėžtos diktatoriškojo režimo, įsiai daugiau negu bet kas kitas žinojo ir jautė, kad to režimo už fašistinio legalumo ribų laikomos jėgos po to, kai Lietuvoje atsirado Raudonosios Armijos igulos, rodė nepaprastą gyvumą ir veržlumą. Nuo jo jų jėgų atstovai visiška neslėpė savo nepalaužiamo įsitikinimo, kad smetoniškojo režimo dienos yra sukaitytos ir kad Lietuvos darbo masių išsivadavimo iš fašistinės priespaudos yra netolimos ateities klausimas. Ex-kunigas Adomauskas, žinomas lietuviškojo komunizmo kankinys, senas dr. Garmaus pažįstamas ir kartu pacientas-kaliny, gegužės pradžioje 1940 metais, Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, su fanatišku įsitikinimu kalbėjo jam:

— Daktare, pamatysi, kad komunistų paskelbta Tarybų Lietuva netolimoj ateityje užtriumfos, našuodama nuo žemės paviršiaus smetoniškoji brūda. Ateitis priklauso komunizmui. Rytojais visiems parodydys, kaip tas pakvaišęs Smetonas išgelbėjo Lietuvą nuo komunizmo pavojaus ir savo beprotybės patiesinimui nužudė keturius nekuo dėtus komunistus. Jų nekaltas kraujas bus atkeršytas.

Nežiūrint betgi tokių ir panašių komunistinio pogrindžio pasisakymų, dr. Garmus buvo gana skeptiškas dėl jų galimų laimėjimų netolimoj ateity. Birželio 13 d. 1940 metais jaukioj šeimai aplinkoj atžymėjo savo 60-ąs Antanines, dargi ir nesapnuodamas, kad istorija jau buvo patvarkiusi Lietuvos likimę kryptį, ir kad jos iškeltų viešumon, ligi tol slopinytų ir varžomų, jėgų jam teks būti įveltam į naujų įvykių eigą, dargi prieš jo norą.

— Daktare, mes gerai žinome, kad tamsta nesi komunistas ir kad gal tokiu niekad nebūsi, — kalbėjo jo mediciniškai kabinetė Laisvės Alejoj jam asmeniškai iki tol nepažįstamas Pijus Glovackis, atvykęs pas jį kartu su Adomausku, kurį jis taip senesniai lankė kalėjime. —

LEGENDOS APIE JĖZŲ JAPONIJOJE

(Atkelta iš 3 psl.)

kvietaš po kurio laiko vėl grįžti į Japoniją.

Baigiant pirmąjį Jėzaus vizitą Japonijai, vienas žymus Japonijos dailininkas Hikoputuhitoga-Tazumonomiko, imperatoriaus įsakymu, nutapė Jėzaus Kristaus paveikslą, kuriame matomas jaunas ilgaus plaukais, bet be barzdos, iki pat žemės ilgoje karališkoje togoje su išsiuvinėtais karališkais simboliais — japoniškomis krizantemomis.

Apdovanotas mokslu, magija, kardu ir karališku titulu, Jėzus ir žydų žemę grįžęs per Monaco ir tuojau pradėjęs skelbti apie Dievo karalystę, kuri jau ranka pasiekama.

Dvi knygas apie Jėzų Japonijoje yra parašiusi japonė Ms. Kiku Yamane, vieną titulu "Kristus mirė Japonijoje", antrą "Autentiška pasaulio istorija", plačiau sustojant prie senovės Japonijos istorijos.

Knygos "Kristus mirė Japonijoje", autorė studijavusi "Takeuchi dokumentus" apie suokalbį, kodėl ir kaip Jėzus brolis savanoriškai apsiėmęs už jį mirti, be kt. rašo, kad Jėzaus skelbiamasis mokslas nepatiko žydams ir romėnams ir kuomet pasiskėjo, kad Jėzus bus areštuotas ir nuteistas mirti, jo jaunesnysis brolis Isukiri pasakė: "Tu turi dar daug nebaigto šioje žemėje. Leisk man už tave mirti". Čia aiškėjanti judo rolė Alyvų darže, kodėl jis romėnų kareiviams parodė suimamąjį jį pabučiuodamas — kad per klaidą nesuimtų ką kita ir kodėl Petras tris kartus užsigynė, pareikšdamas, kad jis suimtojo nepažįsta.

Legenda sako, kad Jėzus iš Nazareto, jo brolių nukryžiuavus, bėgdamas atgal į Japoniją, padarė pasakišką kelionę, per Afriką, Europą, skersai Aziją, per Sibirą, Aleutų salas, Aliaską, Šiaurės ir Pietų Ameriką, atgal į Aliaską ir tik tuomet laivu į Japoniją. Ta kelionė trukusi ketveris metus, buvusi sunki ir pilna pavojų.

Ar legendose yra tiesos? Kaip iš Kiyomaro Takeuchi "dokumento" ir iš kitų japoniškų legendų matyti, kad japonų didelių rasistų esama, nes ko ne visi svarbieji istorijos įvykiai ir asmenys tuo ar kitu būdu susieti su Japonija. Pavyzdžiui, kad žemės Rojus buvęs Japonijoje ir kaip tik toje vietoje — Herai arba Šingo kaime, kurį Jėzus Kristus pasirinkęs gyven-

Bet mets, komunistai, žinome, kad tamsta esi senas revoliucionierius, tikras liaudies draugas, kuris niekad nėjo prieš tautos masių interesus ir nesusetėpė nekaltų žmonių krauju. Lietuviškas fašizmas tamsta buvo pastatęs toje pat barikadų pusėj, kaip ir mumis. Dabar, kuomet fašizmas subyrėjo kaip supuvęs grybas ir Lietuvos istorijoj prasidėjo naujas periodas, mes tikime, kad tamsta padėsi susitvarkyti lig tol pavergtom mūsų naujame gyvenime.

Dr. Garmus buvo užkluptas kaip komunistų delegacijos atsilankymu, taip ypač jų pasiūlymu. Nors jo "pacientai" jam dar nebuvo pasakę, kokio bendradarbiavimo jie iš jo norėtų, bet jisai visai neslėpė, kad nenori veltis į politiką, o nori ir toliau likti stebėtoju, nepriklausomu savo sprendimuose ir veiksmuose.

— Dėkoju už pasitikėjimą. Bet atvirai pasakysiu, kad esu senas ir, nebūdamas joks politikas, noriu likti nuošaliai, kad turėčiau daugiau laiko profesiniam darbu.

Prabilo iki tol tylėjęs Adomauskas:

— "Geriausia politika mažiausiai politikos", — tai šventi Lenino žodžiai. Komunizmo politiką visam pasauly nustato Politbiuras su draugu Stalinu priešaky, ir lietuviškam komunizmui nereikia jokių politikų. Dabar Lietuvai reikalingi padorūs

ir nuosirdūs žmonės, kurie tamė istoriškame momente padėtų kurti naują gyvenimą. Nuošaliai niekas negali likti, nes trečio kelio nėra. Pakvaišęs Smetonas padarė vieną gerą dalyką, būtent, sumaikino visas tarpines sroves ir jėgas tarp fašizmo ir komunizmo. Arba — arba, tokia yra dabar vykstančio istorinio proceso formulė Lietuvoj. Tamsta kaip senas revoliucionierius ir fašizmo priešas negali likti nuošaliai. Visi tie, kurie su smukus fašizmui gali viešai reikšt savo jausmus ir mintis, būtų labai nustebinti pamatę paliktą tamstą nuošaliai, stebėtoju padėty. Jie dargi, ko kero, manytų, kad mes tamstą persekio-

jam ir laikomę nuo visokio atstūmimo, kaip fašistai darė. Mėtai, daktare, tokiu pat istorijos posūkiu, kaip aš minėjau, trečio kelio nėra ir būti negali. Kas to nesamio keliu tešė, visai netikėtai gali būti sunaikintas. O komunistai nenorėtų tamstą pastatyti vienoj ir toje pat barikadų pusėj su fašistais, įvairiais reakcionieriais ir kitais, kaip kad buvo padarę tautininkai. Mes iš tamtos nieko daugiau nenorime, kaip tik to, kad sutiktumėt būti Kauno būrimestru ir kandidatu į liaudies selmo atstovus. Neš tas seimas turės spręsti tolimesnę Lietuvos likimą, ir svarbu, kad jame būtų, kad mes tamstą persekio-

(Nukelta į 5 psl.)

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki visiems geros valios lietuviams

Mr. John G. Evans ir šeima
Mr. and Mrs. John G. Evans jr. ir šeima
Mr. and Mrs. Stanley P. Evans
ir
Mrs. Agnes Mažeika

6845 So. Western Ave. Chicago, Ill.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
LINKIME
VISIEMS MŪSŲ DRAUGAMS
IR PAŽĪSTAMIEMS

PETKUS ir SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street — Tel.: GR 6-2345

CICERO
1410 So. 50th Ave. — Tel.: TO 3-2108

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
VISIEMS DRAUGAMS IR KOSTUMERIAMS
LINKI

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE
VYTAUTAS VALANTINAS, Savininkas

2501 W. 69 St. — Chicago, Ill. 60629. Telef. WA 5-2737
3333 So. Halsted St. — Chicago, Ill. 60608. Telef. 254-3320

NE SAU GYVENES ŽMOGUS

(Ašteta iš 4 psl.)

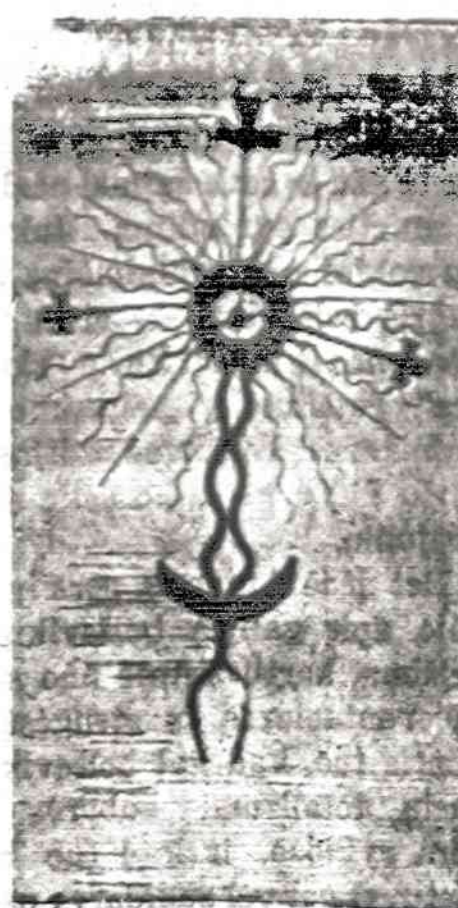
... Dr. Garmui buvo aišku, kad jį prievartavo ne komunistai, bet istorijos įvykių raida, visas iškiliolinis Lietuvos gyvenimas. Nežiūrint to betgi, nors sielos gelmėje jis jau buvo padaręs sprendimą, nutarė išklaisyti tuo reikalu savo artimiausio pane-muniško kaimyno, generolo Ve-lykio nuomonę. O tas jo kaimy-

nas iš tikrųjų buvo apstabus žmogus, kupinas gyvenimo patirties, nepaprastas gyvenimo stebėtojas. Niekas nežinojo kaip ir kokių būdu, bet generolas Ve-lykis buvo visad kuopliausiai informuotas apie lietuviško gy-venimo užkulius. Jo nuomonė buvo formuluota taip ryškiai ir kategoriškai, kad jina negalėjo palikti Dr. Garmui jokių abejo-nių. Tvirtu balsu, įbedęs žvilgs-nį į dr. Garmų, generolas kalbė-jo:

— Negali būti dviejų nuomo-nių, kad tamstos atsakymas tu-ri būti teigiamas. Smetona, vog-čiomis pabėgdamas iš Lietuvos, tuo patim Lietuvą perleido be-sąlyginiai komunistams. Lietu-vių tauta juk negali pasekti pa-vyzdžiu to samoduro, pakelusio save į tautos vadus. Jos vie-ta Lietuvoje ir jai reikia čia gy-venti ir tvarkytis. Jeigu tamsta nesutiksi būti Kauno burmistru — atsiras šimtai kitų. Juk matai, kaip šimtai tų, kurie dar vakar liaupsino Smetoną, šian-dien lenkiasi ir siūlosi naujems šeiminkams. Daug geriau, kad į tokias vietas eitų padorūs žmo-nės, o ne karjeristai. Manau, kad jeigu tokie kaip tamsta atsisa-kytų bendradarbiauti su Mask-va, nusidėtų tautos reikalams. Mano giliausiu įsitikinimu Lie-tuvos likimais kelias yra neiš-vingiamai susijęs su Rusija. Svarbu tikslai, būtų surastos ati-tinkamos sugyvenimo formos. Daryk kaip nori daktare. Bet jeigu būčiau tamstos vietoje, be jokių svyravimų priimčiau kom-unistų pasiūlymą...

... Nors ir ne laikas gelbėti rožes, kuomet girtos pleška, bet dr. Garmaus humanistiškojo socializmo pradais grįsta mora-lė neleido jam susiprasti su tuo principu. Jis lieka savimi ir mėgina spirtis kiek galėdamas. Ginčijasi su pažįstamais seniau komunistais, sielojasi ir jaudina-si dėl naujo režimo daromų beprasmisčių skriaudų, fanatiz-mo. Jo sieloje kaupiasi vis di-desnis ir didesnis maistas. Jis neranda savyje pakankamai sti-prių argumentų, kad pateisintų komunistų visur laikomą, iš žeu-zių paskolintą maksimą "tik-slas pateisina priemones". Paga-liau neiškenčia ir viešai reiškia savo nusistatymą Maskvos at-stovui Kaune Pozdniakovui. Poz-dniakovas, išklaušęs dr. Garmaus iš sielos gelmių plaukiančio atvi-ro protesto balso, ramiausiai ta-rė:

— Dr. Garmau, nedaryk iš sa-ves, seno revoliucionieriaus, Dop-

LIETUVOS MENAS

(iš Balzeko muziejaus foto archyvu)

kichoto ir keistuolio (čudaka). Tamsta ateini pas mane su nu-siskundimais, kai tuo tarpe bu-veš katalikų vadas, kunigas Krupavičius, įteikė komunistams me-morandumą, įrodinėjanti, kad tarp krikščionybės ir komuniz-mo nėra jokio esminio skirtumo ir kad katalikų bažnyčia galin-ti taikingai sugyventi su tarybų režimu...

Dr. Garmus, išgirdęs iš Pozd-niakovo lūpų tokį argumentą ir negalėdamas susivaldyti, per-traukė jį ir susijaudinęs tarė:

— Ką tamsta kiši man Krupa-vičių. Jisai ir su Smetona bu-čiąvosi po to, kai buvo sušaudy-ti keturi komunistai, o aš nesib-čiąvau ir nemanau lenktis nei prieš vieną, kas pamina teisybę...

— Nesikarščiuk, daktare, ir susijaudinęs nekalbėk nieku, — ramino svečią Pozdniakovas ir ramiai tęsė toliau: — Žinau ir be tamstos, kad Krupavičius bu-čiąvosi su Smetona ir žinau, kad tamsta nesilenkei Smetonai. Bet visa tai neturi jokios reikšmės šiandien, kuomet pasauly ir Lie-tuvoje vyksta dideli dalykai. Skir-tumas tarp M. Krupavičiaus ir Tamstos yra tas, kad jisai su-pranta istoriškojo momento prasmę ir, jausdamas, kad ko-munizmo laimėjimas Lietuvoje nėra pripuolamas ir laikinas, jau dabar ieško sugyvenimo tarp ko-munizmo ir katalikų bažnyčios. Tamsta nesupranta įvykių pras-mės ir elgiasi taip vaikas. Tams-ta kalbi apie teisybę. Bet man įdomu, kokią teisybę ir kieno teisybę tamsta turi galvoje. Ži-nau, kad Lietuvoje vyksta daug įvairiausių žiaurumų ir nesklan-dumų ir kad sukilusios masės pilnos keršto ir pagiežos tiems, kurie jas persekiojo ir kankino. Bet juk ne mes jas tokias pa-darėme. Jas tokias padarė tie, kurie iki šiol valdė Lietuvą. Be to, patariu tamstai įsidėmėti visiems laikams, kad mūsų ko-munistinė teisybė, nors ir žiau-ri ir tamstos humanistiškai są-žinei nepriimtina, yra vieninte-lė, kuri gali išgelbėti pasaulį ir žmoniją nuo pražūties ir tokių skerdynių, kaip Hitlerio ir Chur-chillio išprovokuotas karas, ap-rėpiantis vis naujus plotus. Kas tos teisybės nenori suprasti ir pripažinti, anksčiau ar vėliau bus sunaikintas. Patariu ir tam-stai daugiau vadovautis protu negu jausmais, daugiau galvo-ti ir mažiau jaudintis.

Dr. Garmui nebuvo lemta bū-ti sunaikintam komunistinės tei-sybės fanatiškų ir negaltingųjų apaštalų, nuplovusių Lietuvą dar gausiau niekuo dėtų žmonių krauju ir ašaromis, negu smet-oniškoji diktatūra. Kaip tik tuo momentu, kai komunistinis to-talitarizmas jau siekė sunaikinti bejėgišką opoziciją besiblaš-kančią dr. Garmų — Lietuvą už-kabino naujas istorijos posūkis: 1941 metais birželio 21 d. vokie-čių karo mašina smogė į rytus, nužūdamą per Lietuvą. Dėka to posūčio iškiles gyvas, dr. Gar-mus su dideliu atsidavimu pa-lydėjo į rytus pasitraukusį ta-rybinį režimą. Bet kartu jisai be jokio džiaugsmo sutiko ir ak-tivistų fronto atsisaukimą apie "atstatymą laisvos Lietuvos,

įjungiamos į Hitlerio kūriamą naują Europą", ir Hitlerio ap-skelbimą "Lietuvos išvaduotė-ju". Kai 1941 m. liepos 11 d. vykdamas su karo koresponden-tais į rytų frontą, Kaune pasi-teiravau pas vieną bendrą pa-žįstamą apie dr. Garmaus svei-ka-tą ir nuotalkas — išgirdau:

— Daktaras vis dar neatsi-gauna nuo bolševikų košmaro. Bet jis nieko gero nelaukia ir iš nacių. Jis netiki, kad Hitleris duotų Lietuvai laisvę ir bijo, kad aktyvistai leidosi panaudojami ir apgaunami Berlyno, kaip dau-gelis lietuviškų komunistų buvo suvedžioti Maskvos.

Įvykiai bematant patvirtino dr. Garmaus nuojautimą: ir nau-jame istorijos posūkyje likimas jam lėmė būti liudininku toli-mesnių beprasmisčių skerdynių ir tolimesnio Lietuvos maudymo niekuo dėtų žmonių kraujuje ir ašarose. Bolševikus pakeitę na-ciai skelbė savo teisybę ir be pa-sigalėjimo naikino tuos, kurie jų teisybės iš kalno buvo numa-tyti sunaikinti dėl savo prigim-ties ir kilmės! Tie išgyvenimai dr. Garmui buvo tuo žiauresni ir skaudesni, kad naujose sker-dynėse jis matė aktyviai daly-vaujančius ir lietuvius. Kai Ka-lėdų metu 1941 m. teko susitikti Kaune ilgesniam pokalbiui su dr. Garmu, kuris atrodė visiškai pa-skutinių dviejų metų išgyveni-mų palaužtas žmogus, tarp kit-ko jisai pasakė:

— Nežinau ar aš pamišau, ar pasaulis iš proto kraustosi. O gal kartais tik mes, lietuviai, pra-dedame išprotėti, pabuvę įvai-rių diktatūrų valdžioje. Na, ir pasakyk man, nejaugi sukilimas prieš bolševikus buvo reikalingas tikslai tam, kad padėtų vokie-čiams pavergti Lietuvą, paver-čiant ją Ostlandu, ir skersti nie-kam dėtus žydus? Kas man skau-džiausia, tai tas, kad mūsų uni-versiteto teologijos-filosofijos docentas, Juozas Ambrozevičius, kaip sukilėlių vyriausybės gal-va, išleisdžia įstatymą, įvedanti žydų getą Lietuvoje ir tuo pa-tim morališkai sankcionuoja žydų sunaikinimą. Kąkoks moralinis atbukimas, demora-lizacija, ir tai juo tolyn, juo gilyn, juo platyn, juo žiau-ryn ir baisyn. Uždaryti į getą ar žudyti už tai, kad kas nors gimė žydu! Kur žmonija eina? Tiesiog ten, kur busai sustoja.

— Taip, daktare, pilniausiai pritariu tamstos pesimizmui — įterpiu.

— Gal būtų ir geriau buve, jeigu bolševikai būtų mane su-šaude. Tai nebūčiau viso to ma-tes. Tamsta neturi supratimo,

ką tenka išgyventi, kai atbėga koks žydas, ištrūkęs iš geto, su pagalba šauksmu sau ar savo kūdikiui, ir kai jaučiuosi bejėgis ką nors padėti, nes paslėpimas vieno ar kito tai nėra pagalba. Toks vargšas gyvena nuolatinėj

baimėj taip, kaip ir tie, kurie jį priglaidžia.
 ★
 Istorijos staigių posūkių me-tu, kada viskas pajungta vienam (Nukelta į 6 psl.)

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki visiems savo kostumeriams
ir draugams
KAZIO ERINGIO
California Super Service Station
4824 S. CALIFORNIA AVE.
Tel. Virginia 7-9327

Linksmų Velykų švenčių linki visiems
klientams ir draugams

CONTINENTAL
RESTORANAS

Telef.: 842-9559
3139 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
linkime
savo klientams, draugams ir pažįstamiems

AUDYKLA "JUOSTA"
STANISLOVAS YURKUS

2448 West 71st Street
Chicago, Illinois. Tel. 737-5529

LINKSMŲ IR LAIMINGŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
LINKIME, VISIEMS LIETUVIAMS, BESIRŪPINANTIEMS
gimtinio savo KRAŠTO LAISVE

Marija ir Antanas Rudžiai su šeima
LITHUANIAN RADIO FORUM

LINKSMŲ PAVASARIO ŠVENČIŲ IR ŠV. VELYKŲ
DRAUGAMS, KOSTUMERIAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS!

S. BALZEKAS, III R. BALZEKAS S. BALZEKAS, SR. S. Balzekas, JR.

Balzekas Motor Sales, Inc.
CHRYSLER — PLYMOUTH — Distributor
"U WILL LIKE US"
4030 Archer Avenue Telephone Virginia 7-1515

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
LINKI SAVO KLIENTAMS IR DRAUGAMS

BELL

STASĖ IR JUOZAS BACEVICIAI

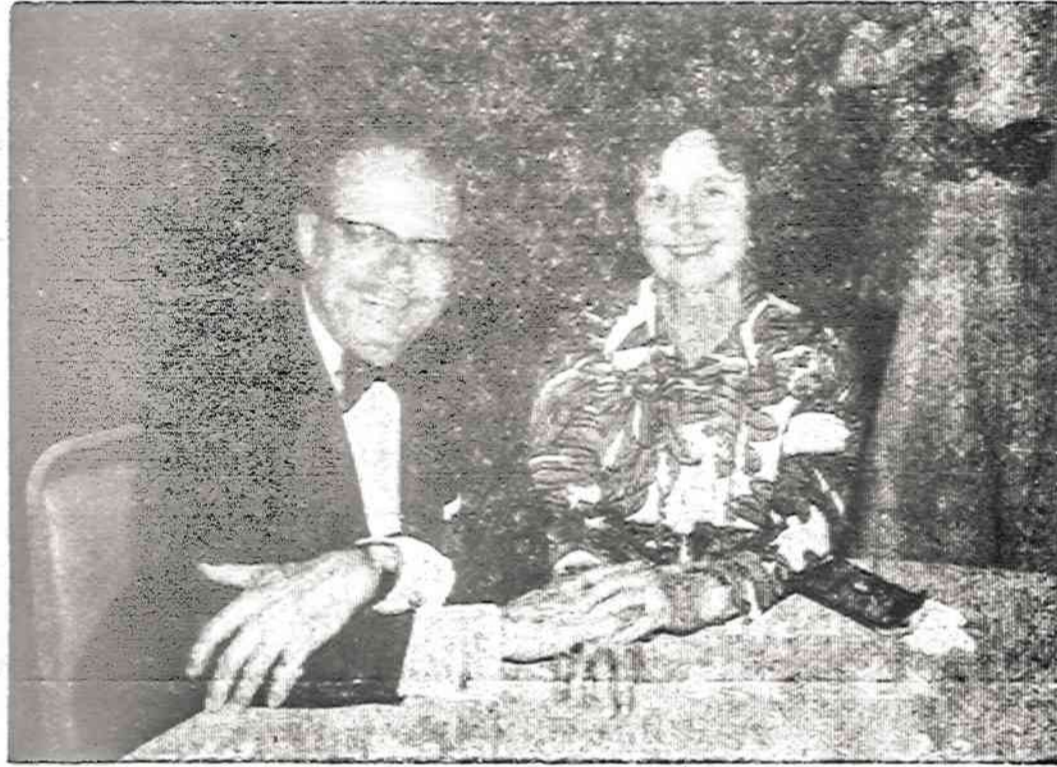
Real Estate — Insurance — Rentals
Notary Public
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki visiems savo klientams, draugams
ir pažįstamiems

ANTANAS VILIMAS
SU SEIMA

823 West 34th Place
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882
arba
376-5996

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki visiems

ALGIRDAS IR ALDONA BRAZIAI

AL'S HILLTOP LOUNGE

8514 ROBERTS ROAD

Oak Lawn, Illinois 60455

Tel.: 598-9661

LINKSMIAUSIŲ VELYKŲ VISIEMS

FRANK ZOGAS — Prezidentas

**MIDLAND SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION**

8929 S. Harlem Ave., Bridgeview, Illinois 60455 • Phone 598-9400
4040 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632 • Phone 254-4470

NE SAU GYVENES ŽMOGUS

(Atkelta iš 5-to psl.)

vieninteliui tikslui — išsilaukti paviršiuje arba būti perbloktam ir išnykti nežinomybėje — kas ten per daug rūpinasi apie garbę ir sąžinę. Milijonai stumdomi ir varinėjami kaip galvijai į skerdyklą, visiškai jų neatsiklausiant. Tokiais momentais, tyčia — geriausia byla, kaip sako liaudies išmintis. Bet tylėk, jei nori, kuomet moderniškai totalizmai totališkojo karo metu tau nepalieka kito pasirinkimo, kaip kalbėti ir tai kalbėti taip, kaip norisi tiems, kurie skelbia savo teisybę. Dr. Garmus ir nepajuto, kaip prieš savo norą ir nusistatymą tylėti buvo įtrauktas 1942 metais į nacių karo propagandą. Įtrauktas ne todėl, kad jis buvo dr. Antanas Garmus, bet todėl, kad buvo bolševikmečiu Kauno burmistras ir liaudies seimo narys. O bolševikmečiu jis jau buvo tiek palaužtas, kad savyje nerado pakankamai ryžtumo atsispirti nacių lietuviškiems talkininkams, pasiryžusiems savo reikalavimus kiekvienam metu paremti revolvieriais. Kai jis, jį atlinkusiems jauniems ir jam nepažįstamiems vyrams norėjo ką tai aiškinti — tai vienas jaunuolių griebtai suriko:

— Tylėk tu, senas bolševike, ir džiaukis, kad lig šiol nebuvai sušaudytas. Atmink, kad viską darai savo valia ir savo noru.

Dr. Garmui nieko kito nebėliko, kaip pritarti savanoriškam pasikalbėjimui iš anksto paruoštos rezolucijos apie bolševikų kėslus ir darbus Lietuvoje. Jisai puikiai žinojo, kad vokiečiai ir jų lietuviški talkininkai, organizuodami tą antibolševikinį mitingą, laisvojo pasaulio ir lietuvių tautos akyse bolševikų niekšybėmis siekė pateisinti ir pridengti savo daromas niekšybes ir vykdomas dar didesnes masines skerdynes.

— Niekuomet taip savęs nepakenčiau, kaip po tos rezolucijos paskelbimo — pasakojo jis, prisimines tą įvykį kiek vėliau, kai jau gyvenau jo kaimynystėje A. Panemunėje, ir kai mudu jau buvome iki to laipsnio susigyvenę per mūsų kasdienišką susitikimus, kad vadindavau jį „dėdė Antanu“. — Ir kas tuo buvo atsiektą? Gal tik tiek, kad

jie palikdami mane gyvą, priverstė sau ir savo šeimai paskelbti mirties sprendimą. Juk jeigu vokiečiams pralaimėjus karą sugrįš bolševikai — aišku, kad nė vienas iš mūsų, kurie „skelbėme“ rezoluciją, neliksime gyvųjų tarpe. Maskvos radijas lietuvių kalba nepaliko dėlto jokių abejonių.

Bet dėdė Antanas, nors ir kalbėjo apie galimą bolševikų sugrįžimą, kartu stūmė nuo savęs tą eventualumą ir stengėsi ramintis tuo, kad gal bolševikų ir nacių totalizmai subyrės kur nors rytuose, ir kad tuo būdu Lietuvai gal vėl susidarys palankios sąlygos nepriklausomam gyvenimui atgauti, kaip buvo įvykę pirmojo pasaulinio karo pabaigoje, kuomet subyrėjo rusų ir vokiečių imperijos. Tas jo tikėjimas rėmėsi lietuviškojo pogrindžio sąjūdžiu, kuriam daugumoje vadovavo senesnės kartos atstovai, galvoję panašiai, kaip ir dėdė Antanas. Viena iš išimčių tarp senesniųjų sudarė jo kaimynas, generolas Velykis. Kai, gyvendamas Panemunėje, turėjau progos jį arčiau pažinti — priėjau išvados, kad jisai yra įsitikinęs rusofilas, matęs lietuvių tautos likiminį kelią kuoglaudžiausiai susijusį su Rusija.

Kai 1944 metų pavasarį užėjom su dėde Antanu pas generolą pasivaikščioti ir, kaip paprastai tokiais atvejais, „papolitikuoti“ — tai pokalbio metu generolas, kreipdamasis į dr. A. Garmų tarė:

— Na, tai ką, daktare? Ar tamsta vis dar abejoji, kad Tarybų Lietuva sugrįš ir tai triumfališkai? Aš dėl to seniai jau neturiu jokių abejonių ir po to, kai pamačiau, ką Hitleris su savo Ostlandu Lietuvai atnešė — tai dar labiau įsitikinau, kad lietuvių tautai kito kelio nėra, kaip tik su Rusija.

★

Liepos pradžioje 1944 metais nenuorama istorija vėl pareikalavo iš dr. Garmaus be galo sungaus sprendimo: bėgti iš Lietuvos, ar likti Lietuvoje? Tarybų Lietuva jau buvo Vilniuje ir triumfališkai žygiavo pirmyn. Dabar jau nebegalėjo būti dviejų nuomonių, kad istorija perdavė jai trumpesniam ar ilgesniam laikotarpiui lietuvių tautos likimą. Dr. Garmui minėtas sprendimas buvo, sunkesnis, negu bet kam kitam, nes jisai jį buvo linkęs žiūrėti kaip į likiminį klausimą. Tas klausimas jam darėsi tuo sunkiau išsprendžiamas, kad jo mylimas ir vienintelis sūnus Mikas, jaunas gydytojas, atlikinėjęs praktiką džiovininkų sanatorijoje, iš viso atsisakė bėgti. Jis tėvui griežtai pareiškė, kad jam tiesiog gėda, kaip daugelis gydytojų pamiršę savo pareigas, metė ligonius ir pabėgo. Miko galutinas ir nepalaužiamas nusistatymas buvo:

— Aš ligonių nepaliksiu ir iš Lietuvos niekur nebėgsiu.

Dr. Garmus su savo pažiuromis į gydytojo pašaukimą savo sūnui negalėjo priešpastatyti jokių argumentų ir, kiek pagalvojęs to jam likiminio klausimo svarstymo metu, tarė:

— Žinai ką, Mikai, tavo vietoje aš irgi kitaip nepasielgiau. Labai bijau tik, kad tu gali žūti už mano „nuodėmes“, už mano opoziciją komunistams ir už tai, kad leidausi būti išprievartautas vokiečių ir sutikau prisidėti prie jų varomos propagandos prieš bolševikus.

Nors sūnus pilniausiai suprato tėvo labai sunkią padėtį, bet jo atsakymas tėvui buvo labai paprastas:

— Nesirūpink manimi, tėveli, ir daryk kaip išmanai. Tau nieko negaliu patarti šiuo atveju, nes esu gydytojas, o ne politikas. Žinau tik viena, kad man patiktų ligonių savo noru nepaliksiu.

Artimiausias kaimynas gen. Velykis sau ramiausiai remon-

Krikščionių ir žydų Velykos

325 metų po Kristaus, Nicejos konciliūmas (Krikščionių Bažnyčios susirinkimas) oficialiai atsiskyrė nuo žydų Exodo (pabėgimo iš Egipto) šventės (Passover) ir vieton tos šventės įvedė krikščionių Prisikėlimo (Velykų) šventę. Iki tol galiojusį šabų šeštadienį (Sabbath) perkėlė į sekmadienį ir žydų laimingo pabėgimo „iš žemės Egipto“ puotą pakeitė Kristaus Paskutine Vakariene.

Žydų pabėgimas iš Egipto vergijos į nevaisingas dykumas,

tavo namą visiškai nesijaudindamas dėl nežinomo rytojaus ir tik stebėtojosi iš dr. Garmaus, kankinamo abejonių.

— Bijai mirties, daktare? — kalbėjo generolas. — Nebūk juokdarys. Jeigu nori pasidaryti amžiną vagabundū ir kur nors svetimoj padangėj beprasmiškai žūti — bėk. Aš nebėgsiu, nes noriu mirti Lietuvoje, kokia ji ten bebūtų. Atmink, kad geografija ir istorinis likimas, kaip tamstai nekartą minėjau, neatskiriamai mus sieja su Rusija. O jeigu bus lemta prieš laiką žūti, tai bus bent ta nauda, kad prisidėsiu prie Lietuvos žemės patvėrimo. Koks gi tikslas bėgti ir žūti tokioj Vokietijoje, kuri karą jau pralaimėjo ir prieš kurią, kaip šios katastrofos kaltininke ir milijonų nekaltų žmonių išžudytoja, visai teisingai yra įtužęs visas pasaulis.

— Į Vokietiją, aš ir nemanau bėgti — kažkaip be gilesnio įsitikinimo atsakė dr. Garmus.

Dėdė Antanas griebėsi už mano pasiūlymo: akivaizdoje besitartinčio fronto pasitraukti iš Kauno žemaitijon, arčiau Baltijos, su viltimi eventualiai pasiekti Švediją nuošaliai likusia nuo staigių istorijos posūkių. (Darbas, Nr. 4, 1955)

bet į laisvę jau apie pusketvirtą tūkstantį metų yra visos žydų tautos visame pasaulyje švenčiama kaip džiaugsmo diena, išsivadavimas nuo tiranijos ir vergijos.

Pabėgimas iš Egipto buvo suplanuotas tokioje slapytbėje ir paskelbtas taip staiga, kad — pasak bibliją (Exodus 12:3439), kad „Jie (izraelitai) pasiemė negalėdami delsti nespėjusios surūgti duonos tešlą nesėsi minytuvuose ant savo pečių ir kepe-

tabebuvusią be raugo, ir tą bėdos duoną ir šiandien kiekvienu pavasarį Pabėgimo šventės metu valgo kaip macą (matzoth).

Maca yra per tuos šimtus metų pasidariusi pavergtų tautų laisvės vilties simbolis.

Dar neseniai pasigirdavo iš anapus Geležinės Uždangos nuskundimų, kad Sovietų baudžiauninkų imperijoje varžomas net macų kepimas, pasiteisinant — be viso kito — miltų trūkumu...

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki visiems savo kostumeriams ir draugams
ZOLP'S MILLWORK
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
MARIE ZOLP, Sav.
3554 South Halsted Street
Tel.: YArds 7-2576

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki visiems klientams, draugams
ir pažįstamiems

PALANGOS VALGYKLA

JUOZAS IR JADVYGA BARTKAI

6918 So. Western Ave.
Phone GR 6-9758

SVEIKINA DRAUGUS IR RĖMĖJUS SU VELYKŲ ŠVENTĖMIS

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
DIREKTORIAI IR VALDYBA

VALDYBA:

PAUL J. RIDIKAS Prezidentas
OLGA RYPKUS Sekretorė ir biznio vedėja
NORBERT JANKOWICZ, Vykdomasis Viceprez. ir Sekretorės pavaduotojas
K. M. AUGUST Išdininkas

DIREKTORIAI:

K. M. AUGUST WILLIAM V. MANKUS
JOHN E. HARTNETT BETTY J. SANN
NORBERT JANKOWICZ LILLIAN A. TOTH
PAUL J. RIDIKAS ARTHUR E. TUMOSA
OLGA RYPKUS

**UNIVERSAL SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION**

1800 SO. HALSTED STREET

CHICAGO, ILL. 60608

Telefonas: 421-3070